ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1964

Vyhlásené: 16.06.1964 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

107

VLÁDNA VYHLÁŠKA

zo 4. júna 1964

o zaraďovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie pre účely dôchodkového zabezpečenia

Vláda Československej socialistickej republiky ustanovuje podľa § 5 ods. 3 zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení:

§ 1

Zamestnania sa pre účely dôchodkového zabezpečenia pracovníkov zaraďujú do pracovných kategórií podľa druhu vykonávaných prác v súlade s rozvojom vedy a techniky a so spoločenským významom práce. Do I. a II. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, ktoré sa za súčasného stavu vedy a techniky doteraz vykonávajú za zvlášť obťažných pracovných podmienok, najmä zamestnania, v ktorých sa vykonávajú práce škodlivé zdraviu alebo práce zvlášť nebezpečné. Ústredné orgány sa starajú v súlade s technickým pokrokom o neustále obmedzovanie škodlivých vplyvov pracovného prostredia a pracovných postupov na bezpečnosť a zdravie pracovníkov a dbajú, aby zaradenie zamestnaní do pracovných kategórií bolo v zhode s dosiahnutými výsledkami tejto starostlivosti.

§ 2

Do I. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne alebo aspoň prevažne práce uvedené v I. diele pripojeného zoznamu.

§ 3

Do II. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne alebo aspoň prevažne práce uvedené v II. diele pripojeného zoznamu.

§ 4

(1) Zamestnania technicko-hospodárskych pracovníkov v banských podnikoch hlbinných baní, povrchových uhoľných baní (lomov) a povrchových baní (lomov) na rádioaktívne suroviny a zamestnania technických pracovníkov štátnej banskej správy patria do I. pracovnej kategórie, ak je v pracovnej náplni týchto zamestnaní určená povinnosť vykonávať ich aspoň po polovicu celkového pracovného času na pracoviskách, kde sa vykonávajú zamestnania zaradené do I. pracovnej kategórie.

(2) Zamestnania technicko-hospodárskych pracovníkov uvedených v predchádzajúcom odseku patria do I. pracovnej kategórie aj vtedy, ak títo pracovníci boli preradení po najmenej 10-ročnom výkone zamestnania zaradeného do I. pracovnej kategórie do vybratých bansko-technických

funkcií v podnikoch a nadriadených orgánoch a ak je v pracovnej náplni týchto funkcií určená povinnosť pravidelne navštevovať pracovisko v baniach pod zemou alebo pod spodnou úrovňou nadložia a na skrývke v povrchových baniach (lomoch) na uhlie alebo na rádioaktívne suroviny; potrebný vek pre nárok na starobný dôchodok týchto pracovníkov je však najmenej 60 rokov.

(3) Zamestnania ostatných technicko-hospodárskych pracovníkov a pracovníkov orgánov hygienickej a protiepidemickej služby vykonávajúcich štátny odborný dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci patria do I. (II.) pracovnej kategórie, ak sa vykonávajú aspoň z troch štvrtín celkového pracovného času na pracoviskách, kde viac ako polovica pracovníkov vykonáva práce, pre ktoré je ich zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie.

(4) Zamestnania prevádzkových údržbárov vykonávané po celý pracovný čas na pracoviskách, kde viac ako polovica pracovníkov vykonáva práce, pre ktoré je ich zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie, patria do tejto pracovnej kategórie. Ak prevádzkový údržbár vykonáva svoje zamestnanie aj na iných pracoviskách, patrí toto zamestnanie do I. (II.) pracovnej kategórie, len ak sa vykonáva v priebehu mesiaca prevažne na pracoviskách uvedených v predchádzajúcej vete a taký výkon trvá aspoň po čas 6 po sebe idúcich mesiacov.

§ 5

Ústredné orgány, v odboroch pôsobnosti ktorých sa vykonávajú práce uvedené v pripojenom zozname a zamestnania uvedené v § 4, vydajú po dohode so Štátnym úradom sociálneho zabezpečenia rezortné zoznamy zamestnaní vykonávaných v odboroch ich pôsobnosti, ktoré sa zaraďujú do I. alebo II. pracovnej kategórie. Zmeny a doplnky týchto zoznamov možno vykonávať len po dohode so Štátnym úradom sociálneho zabezpečenia.

§ 6

Zrušujú sa:

1. vyhláška č. 251/1956 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vyhlasuje pre účely dôchodkového zabezpečenia zoznam zamestnaní zaradených do II. pracovnej kategórie,
2. vyhláška č. 115/1957 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa určuje, ktoré zamestnania sa považujú za zamestnania pod zemou v baniach a za zamestnania výkonných letcov.

§ 7

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1964.

Lenárt v. r.

Prílohy vládnej vyhlášky č. 107 1964 Zb.

Zoznam druhov prác, ktoré odôvodňujú, aby zamestnania, v ktorých sa tieto práce vykonávajú, boli zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie pre účely dôchodkového zabezpečenia

Diel I

Do I. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne alebo aspoň prevažne práce, pri ktorých za súčasného stavu vedy a techniky dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracovníkov vplyvom pôsobenia škodlivých fyzikálnych činiteľov a chemických škodlivín.

Zaradenie zamestnania do I. pracovnej kategórie odôvodňujú práce vykonávané

1. v baníctve pod zemou v hlbinných baniach a v povrchových baniach (lomoch) na uhlie a na rádioaktívne suroviny, práce vykonávané pod spodnou úrovňou nadložia a na skrývke,
2. v geologickom prieskume pod zemou v baniach a v banských dieloch,
3. pri razení chodieb pre komorové odstrely spojené so strelnými prácami,
4. členmi leteckých posádok (leteckého personálu) a pracovníkmi sústavne činnými v lietadle počas letu,
5. s tečúcim kovom pri vysokopecnej výrobe surového železa a pri výrobe surovej ocele v základnej hutníckej prvovýrobe a v hutníckej výrobe neželezných kovov, antimónu, hliníka, medi a olova,
6. pri vytĺkaní žeravých odliatkov z pieskových foriem pneumatickými kladivami alebo inými nástrojmi,
7. v hutníckom murárstve (tzv. bieli murári), pri horúcich prácach pri opravách hutníckych pecí,
8. v chemickej výrobe benzidínov,
9. v chemickej výrobe umelých vlákien pri zvlákňovaní v prostredí sírouhlíkov,
10. v chemickej výrobe chrómových zlúčenín, najmä dvojchrómanov,
11. pri karbonizácii hnedého uhlia, ak ide o zvlášť obťažné čistiace práce,
12. pri konečnej úprave rádioaktívnych surovín,
13. pri výrobe výbušnín, kde sa vo veľkej miere používajú nitroestery, najmä dinitroglykol a nitroglycerín; v pyrotechnických prevádzkach, najmä pri výrobe traskavín a pri niektorých manipuláciách s nimi,
14. v stlačenom vzduchu v kesónoch a potápačských skafandroch.

Diel II

A

Do II. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, v ktorých sa sústavne alebo aspoň prevažne vykonávajú práce, pri ktorých sú pracovníci veľmi významne obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi, takže po dlhoročnom výkone týchto prác vznikajú trvalé škody na zdraví pracovníkov.

Zaradenie zamestnania do II. pracovnej kategórie odôvodňujú práce vykonávané

1. v prostredí škodlivého žiarenia, najmä
   - s izotopmi a rádioaktívnymi žiaričmi,
   - so silným vysokofrekvenčným elektromagnetickým poľom,
   - v jadrovej fyzike a v jadrových elektrárňach vykonávané pod vplyvom ionizujúceho žiarenia,

- s rádioaktívnymi surovinami
- na rádiologických a rádiochemických pracoviskách,
- na rtg pracoviskách zdravotníckych zariadení; príprava a podávanie rádioaktívnych kúpeľov,
- pranie odevov kontaminovaných rádioaktívnym prachom,
- mytie a dekontaminácia laboratórneho skla;

2. s ortuťou, olovom, kadmiom, berýliom, arzénom a inými neželeznými kovmi, ktoré pôsobia nepriaznivo na ľudské zdravie, najmä

- v hutníckej výrobe olova a iných neželezných kovov; niektoré práce pri opracovaní olova a pokovovaní olovom a jeho zliatinami nástrekom alebo máčaním v tekutom kove,
- pri výrobe i opravách olovených, alkalických akumulátorov a suchých batérií,
- pri výrobe káblov s oloveným plášťom,
- so spekanými karbidmi a tvrdokovmi; práce v práškovej metalurgii,
- nástreky kovom vo vnútri nádob,
- pri výrobe olovnatých farieb,
- pri liatí, pretavovaní a regenerácií písmoviny hutníckym spôsobom,
- s tekutým olovom pri výrobe hudobných nástrojov,
- pri natieraní olovnatými farbami a ich nanášaním v uzavretých priestoroch,
- vo výrobe, opravách a údržbe (plnení) ortuťových ventilov, vývev a meracích prístrojov; pri výrobe a opravách neónov a iných žiarivkových svietidiel a práce v ortuťových meniarňach, včítane obsluhy a údržby;

3. v infekčnom prostredí, najmä
- s vysoko patogénnymi zárodkami a s toxickým biologickým materiálom; práce v zdravotníckych ústavoch a zariadeniach pre liečenie infekčných chorôb,
- na prosektúre a v pitevniach veterinárnych zariadení,
- práce v kafiléríach a v zberných surovinách,
- v sušiarňach krvi a pri výrobe krmív,
- v odpadových kanáloch, kanalizáciách, kalojemoch, žumpách a stokách,
- v čistiacich staniciach odpadových vôd,
- s infikovanými zvieratmi v infikovanom stave; spracovanie peria,
- s látkami neznámych vlastností vo výskume ich patogenity,
- v krematóriách za najobťažnejších podmienok;

4. v prostredí agresívneho, fibroplastického a leptajúceho prachu, najmä
- pri spracovaní materiálov, nerastov a surovín s vysokým obsahom voľného kysličníka kremičitého,
- pri výrobe pieskových a škrupinových foriem a veľkých jadier pre odlievanie kovov (formovanie); pri čistení a vytĺkaní kovových odliatkov z pieskových foriem, pri tryskaní neočistených odliatkov oceľovou drvinou vo vnútri tryskacích komôr, pri príprave zlievárenských hmôt a keramických zmesí,
- pri výrobe brúsnych prostriedkov,
- s dinasom, šamotom, dolomitom a azbestom za vysokých teplôt,
- pri výrobe lupkov,
- pri výrobe vápna, troskových cementov a Thomasovej múčky,
- pri mletí vysokopecnej trosky a manipulácii s ňou,
- pri čistení odliatkov, tryskaní sklárskych výrobkov a čadičových výrobkov a sklárskych foriem kremičitým pieskom,
- pri obsluhe vytriasacích strojov v trepárňach ľanu a pri triedení východných vĺn;

5. so škodlivinami pôsobiacimi jedovato alebo leptavo, najmä
- pri výrobe anorganických lučebnín, kyseliny sírovej a sírnych zlúčenín, alkálií, elektrochemických zlúčenín, kyseliny dusičnej a zlúčenín dusíka, organických lučebnín, čistých chemikálií a farmaceutických lučebnín, syntetických palív, pigmentov a glazúr, náterových hmôt, fotografických materiálov a umelých vlákien,
- pri spracovaní a výrobe aktívneho a drevného uhlia, karborafínu, lisovaného a impregnovaného uhlia, ostakolu, kostného gleja, spódia, kyseliny citrónovej a ricínového oleja,
- pri výrobe hnojív a poľnohospodárskych prípravkov, včítane prác s chemickými prípravkami pri čistení osív a pri ochrane rastlín,
- pri výrobe plastických hmôt a ich spracovaní včítane prác s epoxydovými živicami,

- pri výrobe dechtových farbív a ich polotovarov, včítane prác s farbivami škodlivými zdraviu a pri výrobe farebných snímacích túh,
- s bielym fosforom,
- vybraté výskumné chemické práce, najmä práce charakteru poloprevádzkového výskumu,
- pri lepení podlahových krytín a práce s benzénom,
- pri nanášaní náterových hmôt v uzavretých priestoroch a pod.,
- s kyselinou fluórovodíkovou v leštiarňach a matovniach skla,
- v gumárskej výrobe,
- pri výrobe celulózy a papiera, včítane výroby linolu a výroby strešných a izolačných lepeniek,
- pri výrobe liečív a liekov a niektoré práce pri spracovaní liečivých rastlín,
- pri povrchovej úprave v galvanizovniach, moriarňach a kaliarňach, včítane prác pri zneškodňovaní kúpeľov pre povrchovú úpravu,
- v garbiarňach a irchárňach (mokré dielne),
- pri čistení odevov trichlóretylénom,
- pri výrobe čistiacich prostriedkov, stearanov a technických olejov,
- niektoré práce v polygrafii, najmä v hĺbkotlači;

6. v prostredí zdraviu škodlivých plynov
- pri výrobe technických plynov, včítane prác pri obsluhe generátorov, retort, redukčných staníc, vyvíjajúcich acetylénových staníc, pri čistení plynov a v debenzolizačných staniciach,
- pri výrobe svietiplynu v plynárňach,
- pri výrobe, opravách a plnení hasiacich prístrojov tetrachlórmetánom,
- pri opravách chladničiek na metylchlorid,
- v bieliarňach a úpravovniach textilu za použitia plynného chlóru,
- v kotolniach priemyselných podnikov a obdobných energetických zariadeniach, najmä pri vyvážaní žeravej trosky, popola a škváry a pri čistení vo vnútri kotlov,
- zváranie v uzavretých nádobách;

7. s dráždivými (karcinogénnymi) látkami
- pri spracovaní ropy a dechtov vo voskárňach (zemný vosk),
- pri výrobe a spracovaní asfaltu a pri výrobe impregnačných a izolačných hmôt,
- pri izolácii a impregnácii s asfaltom v uzavretých alebo polouzavretých priestoroch,
- pri asfaltovaní komunikácií, práce pri autodistribútoroch, finišeroch a obaľovacích súpravách,
- pri výrobe izolácií s asfaltovými spojivami v uzavretých alebo polouzavretých priestoroch,
- pri impregnácii dreva impregnačnými olejmi, karbolínom, prípadne sublimátom,
- pri obsluhe taviacich kotlov a prečerpávaní kamenouhoľných destilátov,
- pri výrobe asfaltodechtových zalievacích zmesí a pri manipulácii s nimi,
- pri spracovaní zvlášť dráždivých druhov korenia;

8. v extrémnych teplotách (sálavý žiar, mraziarenské prostredie) a práce v mokru, najmä
- pri peciach v hutách, lejárňach, kováčňach, sklárňach, výrobniach porcelánu a pod., včítane údržby týchto pecí za horúca,
- so žeravým kovom a sklom; pri výrobe sklenených čadičových a kremenných vlákien,
- v mraziarňach a mraziacich komorách,
- pri mokrom spracovaní konopí a ľanu;

9. v prostredí nadmerne zaťažujúcom cievny a svalový aparát otrasmi (vibráciami) a nadmerným hlukom, najmä
- s vibrátormi a vibračnými nástrojmi, najmä práce výkopové, demolačné, dlaždičské a na vrchnej stavbe železničných koľají a mestských dráh, kde sa pracuje s ručnými pneumatickými a elektrickými kladivami, podbíjačkami, ubíjačkami a vibrátormi,
- pri obsluhe vibračných zariadení pri zhutňovaní zmesí, pritužovaní a nitovaní, ubíjaní pieskových foriem v lejárňach pneumatickými ubíjadlami,
- v klincovniach,
- pri leštení a vytĺkaní odliatkov pneumatickými nástrojmi, pri skúšaní leteckých prúdových a turbovrtuľových motorov a naftových motorov ťažkého radu,
- pri brúsení šatónov, tvarových kameňov a perál na valcových pieskovcových brúsoch typu Jägger, pokiaľ tieto práce vykonávajú ženy,
- pri riadení ťažkých strojov pre vykonávanie stavebných zemných prác a pri riadení špeciálnych vozidiel okrem cestnej dopravy;

10. v prostredí nadmerne zaťažujúcom nervový systém, najmä
- prihlasovanie a spájanie medzinárodných a medzimestských telefonických hovorov vo vybratých ústredniach,
- pri vytváraní zvukových snímok,
- udržiavanie stáleho rádiotelegrafného (rádiotelefónneho) spojenia s lietadlami i s pozemnými riadiacimi stanicami,
- so zameriavačom na letiskách,
- pri spracúvaní zememeračských fotogrametrických snímok,
- pri nadzvukovom prúdení plynov,
- pri obsluhe ťažného stroja,
- ošetrovanie a liečenie duševne chorých v psychiatrických lôžkových zariadeniach na určených zvlášť obťažných pracoviskách.

B

Do II. pracovnej kategórie sa zaraďujú aj zamestnania, v ktorých sa sústavne alebo aspoň prevažne vykonávajú práce, pri ktorých sú pracovníci obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi v miere, ktorá sama osebe nestačí odôvodniť zaradenie podľa oddielu A (lebo i po dlhoročnom výkone prác vznikajú trvalé škody na zdraví len výnimočne), ak sa tieto práce vyznačujú aspoň jedným z týchto znakov:

1. trvalým a mimoriadnym nebezpečenstvom úrazu, ktoré spravidla nemožno ovplyvniť technickými opatreniami,
2. trvalou a nadmernou namáhavosťou.

Zaradenie zamestnania do II. pracovnej kategórie odôvodňujú preto aj práce vykonávané
- na povrchu hlbinných baní na uhlie, v závodoch na spracovanie uhlia a na povrchu hlbinných baní na rádioaktívne suroviny, najmä zamestnania v úpravovniach, triediarňach, práčkach uhlia baní a banských koksovní a v briketárňach, s výnimkou priebežných povolaní,
- pri výrobe traskavín, výbušnín a trhavín a manipulácii s nimi, najmä pri výrobe zápaliek, munície, roznetiek, rozbušiek, bleskovíc a zbraní, pokiaľ nejde o práce patriace do I. pracovnej kategórie,
- pri valcovaní plechov a pásov a pri ťahaní tyčí, rúrok, profilov a drôtu za studena v hutníckych valcovniach a ťahárňach,
- vo výškach nad 10 m v závese za sťažených podmienok pri stavebných a montážnych prácach,
- razenie tunelov, chodieb a štôlní, včítane zamurúvania a vymurúvania; hĺbenie šácht a studní,
- pri výskume a sprístupňovaní jaskynných priestorov,
- pri obsluhe a údržbe vrtných súprav a pri generálnych opravách sond v geologickom a naftovom prieskume,
- pri kladení nálož a odstreloch; ručné a mechanické lámanie kameňa v lome, práce pri drvičoch a triedičoch kameňa; štiepanie, vŕtanie, brúsenie, leštenie a osekávanie kameňa,
- v železničnej doprave, najmä pri posune a vo vodnej a námornej doprave,
- pri ťažbe a približovaní dreva,
- akrobatmi a krotiteľmi zvierat, varietné a cirkusové produkcie, krotenie a drezúra divokých zvierat, práce ošetrovateľov dravej zvere v zoologických záhradách,
- pri ošetrovaní plemenných býkov a koní a pri vykladaní hovädzieho dobytka a koní na bitúnkoch,
- požiarnikmi verejných požiarnych útvarov a vybratých závodných útvarov určených na likvidáciu požiarov, katastrof a živelných pohrôm,
- členmi Horskej služby z povolania, ktorí sa zúčastňujú na záchranných akciách a zabezpečujú v teréne bezpečnosť návštevníkov hôr.

C

Za zamestnanie II. pracovnej kategórie sa považuje aj zamestnanie pracovníkov poverených činnosťou v zahraničí, pokiaľ pracujú v tropických alebo inak zdravotne obťažných oblastiach. Za zamestnanie II. pracovnej kategórie sa považuje výkon práce v týchto oblastiach:

a) Afrika, s výnimkou Alžírskej republiky, Juhoafrickej republiky, Tunisu, Maroka, Zjednotenej arabskej republiky a Líbye,

b) Stredná Amerika, včítane Karibskej oblasti, s výnimkou Mexika a Kuby,

c) Južná Amerika až po 30 stupňov južnej šírky, s výnimkou miest Sao Paolo a Rio de Janeiro,

d) Ázia, s výnimkou Japonska, Izraela, Čínskej ľudovej republiky, Kórejskej ľudovodemokratickej republiky a ázijskej časti Sväzu sovietskych socialistických republík a s výnimkou miest Damašek, Ankara a Bejrút,

e) Arktída a Antarktída,

f) Oceánia (celé územie).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.